

Wetenschappelijke Advies Commissie Productverbetering

Oordeel inzake

Voorstel ketenafpraak normering suikers in zuiveltoetjes en zuiveldranken (FNLI, CBL, NZO)

Utrecht, 13 januari 2015
(laatst gewijzigd op 30 januari 2015)

Inleiding

Het 'Voorstel ketenafpraak normering suikers in zuiveltoetjes en zuiveldranken' is beoordeeld door de Wetenschappelijke Adviescommissie Productverbetering (WAC) op 13 januari 2015.

Het concept oordeel op basis van de discussie in de vergadering is aan de aanwezige commissieleden toegestuurd voor schriftelijke commentaar. Alle aanwezige leden hebben deze beoordeling op 30 januari 2015 geaccordeerd.

Twee commissieleden konden niet aanwezig zijn op de vergadering. Een commissielid heeft van tevoren een schriftelijk oordeel ingediend dat is meegenomen tijdens de discussie.

De beoordeling

Het voorstel is getoetst aan de hand van de toetsingscriteria uit de bijlage van de Terms of Reference.

In de beoordeling worden de volgende aspecten meegenomen:

1. *De doelstelling van de verbetering van de productsamenstelling*
  - 1.1 De keuze van producten
  - 1.2 Inzicht in de huidige samenstelling van de producten
  - 1.3 De mate van reductie
  - 1.4 Inzicht in de samenstelling van de producten in het verleden (5-10 jaar). Indien in afgelopen jaren al verbeteringen zijn gerealiseerd, hoe is dat gedaan?
  - 1.5 De doelstelling in relatie tot de ambities van het Akkoord
  - 1.6 Het aandeel van het product in de markt nu en eventueel in de toekomst (marktvolumes)
  - 1.7 De bijdrage van de productgroep aan de inname
  - 1.8 Technologische aspecten (verlaging, vervanging)
  - 1.9 Veranderingen in de consumptie van de productgroep
  - 1.10 De bijdrage die het voorstel levert aan de verlaging van de inname van zout, verzadigd vet of suiker
2. *Stappenplan*
  - 2.1 Beschrijving van de activiteiten
  - 2.2 Op welke termijn worden de doelstellingen of tussentijdse doelstellingen gerealiseerd? Komt er nog een aanvullend plan (tot 2020)?
  - 2.3 Borging van de afspraken
3. *Monitoring*
  - 3.1 Hoe worden de effecten gemonitord?
  - 3.2 Hoe worden de processen/afspraken gemonitord?

1. De doelstelling van de verbetering van de productsamenstelling

De ketenafpraak heeft tot doel het reduceren van het gemiddelde gehalte aan toegevoegd suiker met 5% in de productcategorieën yoghurt en kwark, vla (basis en specialiteiten) en zuivelranken. Voor de categorie toetjes/ pudding/mousse is in het voorstel nog geen doelstelling geformuleerd, omdat deze categorie divers van aard is en nog verder moet worden bekeken. Voor de bovenstaande categorieën worden in het voorstel maximale hoeveelheden toegevoegd suiker voorgesteld.

1.1 De keuze van producten

Het voorstel bevat een goede weergave van de categorieën van zuivelproducten waarbij de reductie plaats vindt en welke producten buiten het voorstel vallen, maar de WAC had graag meer onderbouwing gezien waarom bijvoorbeeld onderscheid wordt gemaakt in vla-basis en vla-specialiteiten. In het Akkoord krijgen kinderproducten prioriteit, het is de WAC niet duidelijk in welke categorie de toetjes vallen.

1.2 De huidige samenstelling van producten

De huidige samenstelling is goed beschreven in het totaaldocument (bijlage bij het voorstel). De WAC is positief over het feit dat met dit voorstel 76 producten in suiker zullen verlagen, maar de WAC plaatst kanttekeningen bij de onderbouwing. Ten eerste: omdat de gegevens alleen betrekking hebben op toegevoegd suiker (~60% van totaal suiker gehalte), is niet bekend wat het effect van de maatregelen is op de totale inname van suiker. Ten tweede: Het is onbekend om welke producten het gaat en of die veel geconsumeerd worden. Indien dit om producten gaat met een (zeer) klein marktaandeel zal ook het effect op de totale consumptie van suiker (zeer) klein zijn. Daarom wil de WAC graag weten wat de kwantitatieve bijdrage is van deze producten aan de totale consumptie van suiker.

1.3 De mate van reductie

In een periode van 3 jaar zal de categorie gemiddeld 5% minder toegevoegde suikers bevatten voor 4 van de 5 productcategorieën. In het voorstel is niet onderbouwd waarom voor deze 5% is gekozen binnen deze termijn. De WAC vindt de gestelde ambitie matig ambitieus. Het is naar ons oordeel matig ambitieus omdat:

- 1) het een reductie is van toegevoegd suiker, dat komt neer op ongeveer 3% reductie in totaal suikergehalte (consumenten zullen een dergelijke verlaging niet waarnemen waardoor dit makkelijk realiseerbaar is);
- 2) de reductie plaatsvindt binnen een termijn van 3 jaar;
- 3) de eerste stap het meest eenvoudig te realiseren is. Het is hiermee een goede eerste stap, maar de WAC verwacht een ambitieuzere doelstelling voor suikerreductie na 2017.

1.4 De historie van de productsamenstelling

De indieners geven aan dat er in deze productcategorie diverse varianten zijn ontwikkeld zonder (toegevoegd) suiker. De WAC beaamt dit. Er is in deze

categorie de laatste jaren veel ervaring opgedaan met productinnovatie. Helaas ontbreekt in het voorstel een beschrijving van wat er in het verleden al is gedaan aan productinnovatie en wat succesvolle en minder succesvolle innovaties waren. Volgens de WAC is deze informatie wel degelijk beschikbaar en belangrijk om mee te nemen bij het voorstel omdat dit een goed idee geeft van de belemmeringen die suikerreductie met zich mee kan brengen en tevens laat zien welke technologische mogelijkheden nog onbenut zijn. Dit is niet gebeurd en daarom beoordeelt de WAC dit onderdeel als zwak.

1.5 De doelstelling in relatie tot de ambities van het Akkoord

Vanwege het ontbreken van een kwantitatieve doelstelling voor suiker in het Akkoord, kan de WAC geen oordeel geven hoe de doelstelling van het voorstel zich verhoudt tot de ambitie van het Akkoord. Wel kan er een relatie gelegd worden met de doelstelling van de WHO. Volgens de nieuwe conceptringlijnen van de WHO moet de huidige inname van toegevoegd suiker (12% van de energie-inname) met enkele procentpunten omlaag naar 10%¹, een reductie van 20%. De WAC ziet de reductie van 5% daarom als een goede eerste stap voor de komende paar jaar, maar vindt dat daarna verdere stappen nodig zijn.

1.6 Het aandeel van het product in de markt nu en evt. in de toekomst (marktvolume)

Het is positief dat de deelnemende partijen gezamenlijk 80% van de totale Nederlandse markt dekken. Dit zegt echter niet zoveel over de inname, zie verder 1.7.

1.7 De bijdrage van de productgroep aan de inname

De productgroep draagt matig tot goed bij aan de inname. Het is echter niet duidelijk hoeveel de gekozen categorieën bijdragen aan de totale suikerinname (gaat over totale zuivelproducten), en de categorieën matchen niet met die van de VCP. Het kan dus om een kleine groep gaan die deze producten consumeren omdat bijvoorbeeld alleen niche producten hoog in suiker worden geherformuleerd.

1.8 De technieken die worden gebruikt om reductie te bewerkstelligen

De indieners laten de keuze voor de techniek(en) over aan de fabrikanten. Deze worden dus niet in het voorstel beschreven. Het is voor de WAC dan ook (helaas) niet mogelijk om dit onderdeel te beoordelen.

1.9 De veranderingen in de consumptie van de productgroep

Er worden geen veranderingen in de consumptie verwacht voor de korte termijn. Er wordt in het voorstel gesuggereerd dat als de hele zuivelcategorie met lagere suikergehaltes gaat werken er op de langere termijn gewinning optreedt.

¹ <http://www.who.int/mediacentre/news/notes/2014/consultation-sugar-guideline/en/>

Het is echter onduidelijk of dat zo is. Smaakgewenning is een proces dat optreedt met zout, maar het is niet bekend of een zelfde gewenning ook voor zoete smaak geldt. Overigens vindt de WAC een daling in suikergehaltes binnen de hele zuivelgroep een loffelijk streven.

1.10 De bijdrage die het voorstel levert aan de verlaging van de inname van zout, verzadigd vet of suiker (effect op de inname)

De bijdrage die het voorstel levert aan de verlaging van de inname van suiker is matig. Het gaat weliswaar om een productgroep die een aanzienlijke bijdrage levert aan de suikerinname (19%), het marktaandeel is hoog (80%), en het gaat over een afgebakende periode (3 jaar), maar het gaat slechts om een reductie van ongeveer 3% van het totale suikergehalte (relatief laag). Bovendien is niet bekend om welke producten het gaat en hoeveel ze worden geconsumeerd.

2. Stappenplan

2.1 De activiteiten op de korte en lange termijn

In het voorstel staat zeer summier beschreven wat partijen op de korte termijn gaan doen. Belangrijk om in de komende jaren een goed technologisch plan te ontwikkelen voor de jaren er na. Daar moet al tijdig mee gestart worden.

2.2 De termijn waarop doelstellingen of tussentijdse doelstellingen worden gerealiseerd (evt. aanvullend plan)

De termijn wordt beoordeeld als matig. Aangezien een geschatte reductie van 3% suiker haalbaar is door implementeren van bestaande best practices, is de WAC van mening dat een dergelijke reductie sneller te realiseren is en/of de reductie kan worden verhoogd binnen een tijdsbestek van 3 jaar.

2.3 De manier waarop afspraken worden geborgd

De WAC kan de manier van borging niet beoordelen, omdat de partijen geen sancties kunnen opleggen. Echter, de partijen zouden wel kunnen beschrijven hoe ze zich bijvoorbeeld aan het tijdpad houden. De WAC vindt het jammer dat daar niets over in het voorstel is opgenomen.

2.4 De partijen die bij het voorstel zijn betrokken

Met een marktaandeel van 80% zou het merendeel van de partijen betrokken moeten zijn. De WAC vraagt zich af of de overige partijen nog worden uitgenodigd om deel te nemen.

3. Monitoring

3.1 De manier waarop de reductie in suiker wordt gemonitord

Monitoring en effectmeting is niet hetzelfde aldus de aanvragers, de WAC ziet hier graag een verdere toelichting. Daarnaast vindt de WAC het te laat om pas na 2 jaar te gaan monitoren. Bij dit onderdeel ontbreekt een aanzet naar het vervolgplan, dat moet begin 2017 wel duidelijk zijn. Wie gaat er monitoren (de aanvragers?) en hoe wordt dit gedaan? De normen en doelstellingen voor de monitoring zijn wel duidelijk.

3.2 De manier waarop de processen/afspraken worden gemonitord

De tekst bij dit onderdeel hoort bij het monitoren van de effecten (3.1), niet bij de monitoring van de processen. Over dit laatste geven de partijen geen informatie. De WAC ziet dit als een gemiste kans, omdat er bijvoorbeeld na 2 jaar een tussentijdse beoordeling van het proces kan worden gedaan, met evaluatie van hoe de contacten verlopen tussen de indieners.

Eindoordeel:

De WAC heeft waardering voor de uitgebreide achtergrond documenten. Rekening houdend met de duur van de periode waarover deze ketenafpraak geldt, beoordeelt de WAC dit voorstel als matig ambitieus. De WAC hoopt op nadere afspraken voor de toetjes/mousse en pudding, en op nadere stringenter doelstellingen voor de productgroepen na 2017. Er is jammer genoeg weinig gebruik gemaakt van de ervaring van eerdere productinnovaties in deze product categorie ter onderbouwing van het voorstel. Omdat de indieners geen informatie hebben gegeven over omzetgegevens kan de commissie niet inschatten hoeveel de inname van suikers zullen reduceren.